

Miljömärkning Sverige
Box 38114
110 64 Stockholm
remiss@svanen.se

Göteborg 5 december 2017

Yttrande över förslag till reviderade kriterier för Svanenmärkning av Textilservice, version 4.0

Sammanfattning

Naturskyddsföreningen har tagit del av förslaget till reviderade kriterier för Svanenmärkning av "Textilservice". Naturskyddsföreningen anser att miljömärkning är ett viktigt instrument för att ställa om till ett mer hållbart samhälle. Vi anser även att det är ett effektivt redskap för att nå hållbara offentliga upphandlingar, vilket är särskilt relevant för Textilservicetjänster. Miljömärkning spelar en viktig roll i utfasningen av miljö- och hälsofarliga ämnen och omställningen till produkter och tjänster med mindre klimatbelastning.

Naturskyddsföreningen anser att det är mycket positivt med skärpta krav gällande miljömärkta tvättkemikalier och miljömärkta textilier i förslaget till reviderade kriterier för "Textilservice". I huvudsak tycker vi att kriterierna är bra men på några punkter menar vi att ytterligare skärpning är möjligt.

Specifika synpunkter

2. Energi, växthusgaser och vatten

Krav O6: Kriterierna omfattar inte några krav på den el som köps in. Naturskyddsföreningen ser gärna att ett poängkrav införs för de tvätterier som köper in miljömärkt el (5 poäng) eller el från förnybara källor (3 poäng).

3. Tvättkemikalier

Krav O10: Enligt kriterierna undantas NTA, som förorening i råvaror, kravet på att ingående ämnen inte får vara klassificerade med "H351-Misstänks kunna orsaka cancer". Detta under förutsättning att halten understiger 0,2 viktsprocent i råvaran. Vi ställer oss frågande till att en så hög halt som 0,2% är nödvändig med de tekniker som numera finns tillgängliga och föreslår därför att Svanen utvärderar detta ytterligare.

- Krav O16: Naturskyddsföreningen menar att det bör införas ett krav att biocida ämnen i tvättkemikalier endast får användas i syfte att konservera tvättkemikalierna.
- Krav O16: Eftersom PFAS-baserade impregneringar på textil normalt är tvättbeständiga undrar vi under vilka omständigheter dessa återimpregneringar krävs?
- Krav O17: Naturskyddsföreningen anser att det är mycket positivt med ett krav på viss mängd miljömärkta tvättkemikalier. Vid en framtida revidering bör man dock utvärdera kravnivån på 30% vilken kan vara lågt satt.
- Krav P7, Tabell 15: Inga poäng bör ges för en nivå som ligger under det obligatoriska kravet. 10 och 30 vikt% bör därför inte ge några poäng och följaktligen strykas i tabell 15.

4. Transporter

- Krav O19: Naturskyddsföreningen anser att ytterligare krav bör läggas till för att styra fordonsparken mot lägre miljöpåverkan. En viss andel (t.ex. minst 50%) av nyinköpta och nyleasade fordon bör vara elfordon och/eller biogasbilar.
- Krav P8: Naturskyddsföreningen anser att tilläggs-poäng för drivmedel ej ska begränsas till Svanenmärkta drivmedel. Kravet bör därför justeras så att det omfattar drivmedel som uppfyller Svanens kriterier eller motsvarande samt miljömärkt el motsvarande den mängd el som elfordonen drivs med.

5. Textilier och mattor

- Krav O21: Vi tycker att det är mycket positivt med en högre nivå gällande inköp av hållbara textilier, men vi ser samtidigt en risk med aktuell beräkningsmodell. Eftersom miljömärkta textilier viktas med en faktor 5, så avtar snabbt den andel Oeko-Tex 100-märkta textilier som behöver köpas in då andelen miljömärkt ökar. Även om vi stödjer idén att ge miljömärkta textilier en högre viktning, så menar vi att det vore bättre med absoluta krav. Exempelvis skulle ett sådant krav kunna formuleras som att minst 85% ska vara hållbara textilier (miljömärkta + Oeko-Tex 100-märkta), varav minst 20 % ska vara miljömärkta.
- Krav O21: Naturskyddsföreningen anser inte att det ska vara möjligt att genomföra beräkningen baserat på ekonomisk inköpsvolym eftersom dyra textilier då viktas högre än billiga utan någon miljörelevans för en sådan viktning. Detsamma gäller Krav P9.

- Krav O22: Eftersom ftalater kan förekomma i fler produkttyper än mattor (såsom belagda textilier) bör kravet utvidgas så att även andra produktgrupper omfattas än mattor.
- Krav O23: Naturskyddsföreningen anser inte att "energiåtervinning" är ett korrekt begrepp och förordar därför att endast begreppet "förbränning" används.
- Krav P10: Vad avses med Gröna Grepp? Är detta ett etablerat begrepp?
- Krav P10: Naturskyddsföreningen anser att åtgärder för att nå så högt som möjligt i avfallshierarkin är nödvändigt för att nå ett hållbart samhälle. Vi anser därför inte att initiativ och åtgärder för att förebygga kassation bör vara poängkrav, utan flyttas till O23 som ett obligatoriskt krav.
- Krav P10: I punkt 1 omnämns mikrochip som förebyggande åtgärd, men detta bör ändras till t.ex. "spårbarhetssystem som förebygger svinn" eftersom mikrochip i sig inte är en åtgärd som leder till önskad effekt.
- Krav P10: Det bör vara olika poäng för de fall då 30% respektive 50% av de kasserade textilierna går till återanvändning (se punkt 2 och 3).

6. Utsläpp och plastavfall

- Krav O24: Vi vill betona att Naturskyddsföreningen menar att PFAS bör fhasas ut och endast användas om mycket starka skäl föreligger. Om Svanen menar att det för någon applikation inte går att undvika att använda PFAS i tvättkemikalier för återimpregnering av skyddskläder bör ett obligatoriskt krav på rening av dessa ämnen införas i kriterierna.
- Krav P11: Naturskyddsföreningen anser det mycket positivt att det ställs krav på att tvätterierna utför åtgärder för att reducera mängden mikroplaster från tvättprocesserna. Vi anser dock inte att det ska generera poäng när leverantörer enbart svarar på frågor kring materialet (utan att genomföra konkreta åtgärder), utan att information och policys av detta slag bör ingå som obligatoriska krav.
- Krav P11: Angående rening av mikroplaster i avloppsvatten undrar Naturskyddsföreningen hur halten utsläpp i avloppsvattnet ska kontrolleras och vid vilken nivå man anser sig ha renat bort huvudparten av utsläppen. Finns testmetoder och beslutade nivåer?

Krav P11: Kravet gäller rening av mikroplaster från tvättprocesser, men om ett tvätteri arbetar med låg andel syntetfibrer kan krav P11 visa sig vara kontraproduktivt. Om inga syntetfibrer finns i processen, behövs ej rening och poäng kan aldrig erhållas på P11 trots hög prestanda.

10. Poängsammanställning

O37: Naturskyddsföreningen anser det vara lämpligt att införa miniminivå per område för att undvika att förbättringsarbete enbart sker inom vissa områden.

Bilaga 2. Textilkategorier

7) och 8). PFAS är undantaget personliga skyddskläder. I bilagan omnämns dock att mattorna också återimpregneras efter tvätt för att få stärkt motståndskraft mot smuts. Vad impregneras mattorna med för ämnen eftersom dessa inte är undantagna kravet i O16? Om impregnering sker genom efterbehandling, bör krav finnas för dessa ämnen och behandlingar också.

Detta remissvar har utarbetats av Ebba Magnusson, produktansvarig för Bra Miljöval Textil och David Gunnarsson, produktansvarig för Bra Miljöval Kemiska produkter vid rikskansliet samt Eva Eiderström, chef för Handla Miljövänligt-avdelningen på Naturskyddsföreningen.

För Naturskyddsföreningen

Göteborg dag som ovan

Eva Eiderström
Avdelningschef